حەسان: عێراق لە لێواری پلانی مارشاڵی نیشتمانیدایە و پێگەی لە جیهاندا دووبارە دەک□ش□ت□وە

محەمەد حەسان، نوێنەری تایبەتی سکرتێری گشتی نەتەوە یەکگرتوەکان لە عێراق ڕایگه‌یاند، ئەرکی یونامی بە سەرکەوتویی تەواو بوە و ئەو نێردەیە لەسەر داوای خەڵکی عێراق دامەزراە و کۆتاییهێنانەکەیش لەسەر داوای عێراق بو، ده‌شڵێت، "عێراق پێویستی بە پاڵپشتی نەتەوە یەکگرتوەکان هەیە لە کۆمەڵێك بواردا، لەوانەش کەرتی بانکی، عێراق ساڵانێکی زۆرە بەدەست سزاکانەوە دەناڵێنێت".

محەمەد حەسان ئه‌مڕۆ شه‌ممه‌ له‌ ڕاگه‌یه‌ندراوێکدا به‌ بۆنه‌ی کۆتاییهاتنی ئه‌رکری یونامی له‌ عێراق،کەموتەڵع بەدواداچوونی بۆ کردووە، نوسیویه‌تی، "یونامی لەسەر داوای عێراقییەکان هاتوه‌تە عێراق، هەروەها کۆتاییهێنانەکەی لەسەر داوای ئەوان بوە، نەتەوە یەکگرتوەکان ڕێز لە خواستی ئەو وڵاتانە دەگرێت کە میوانداری نوێنەرایەتییەکانی دەکەن، هیچ نوێنەرایەتییەك ناتوانێت بەبێ ڕەزامەندی و ئامادیی وڵاتی میواندار کار بکات بۆ هاوکاری".

ئاماژه‌ی به‌وه‌شکردوه‌، عێراقییەکان بۆ ماوەی زیاتر لە دو دەیە میوانداری ئەو ئەرکەیان کرد، کارەکەش قورس بو، بەڵام بۆیان دەرکەوت کە ئەرکی یونامی ئامانجەکانی بەدەستهێناوە، ئێستاش کاتی ئەوە هاتوە کە ئەوانیش وەك وڵاتانی جیهان بابەتەکان بخەنە دەستی خۆیان، له‌ ئاینده‌شدا "نەتەوە

یەکگرتوەکان ئامادەیە بەردەوام بێت لە پێشکەشکردنی ئامۆژگاری و پشتیوانی هەرکاتێك عێراق پێویستی پێی بو".

محەمەد حەسان هەروەها وتیشی، کارەکانی نوێنەرایەتییەکە بە سەرکەوتویی تەواو بوە، تەنیا سێ دۆسیە ماونەتەوە، ئەوانەی پەیوەندیيان بە کەسانی ونبوی کوەیت و هاوڵاتیانی وڵاتی سێیەمەوە هەیە لە دوای شەڕ و لەشکرکێشی بۆ سەر کوەیت، هەروەها ئەو فایلە تایبەتەی بە موڵك و ماڵی کوەیت و ئەرشیفی نیشتمانی کوەیت، لە چەند مانگی ڕابردودا پێشکەوتنی کەم بەدیهاتوە، کە نوێنەرایەتی دەکرێت بە ڕادەستکردنی زیاتر لە 400 سندوق کە شوێنەواری کوەیتییەکانی تێدایە.

نوێنەری تایبەتی سکرتێری گشتی نەتەوە یەکگرتوەکان لە عێراق رونیکردەوە، ئێستا پرسە مرۆییەکان لە چوارچێوەیەکی مرۆییدا چارەسەر دەکرێن، متمانەیەکی خۆی بە توانای عێراقییەکان بۆ گەیشتن بەو ئامانجانە دەربڕی کە نوێنەرایەتی نەتەوە یەکگرتووەکان بۆ هاوکاری عێراق (یونامی) بۆی دامەزرا.

سەبارەت بە مێژی کۆتایی ئەرکەکە حەسان وتی، "مەراسیمی کۆتایی هاتنی ئەرکی یونامی لەسەر داوای عێراق بەڕێوەچو، لە کاتێکدا کارە ڕاستەقینەکانی ئەرکەکە لە 31ی کانونی دوەم کۆتایی دێت، دوای ئەوە هەمو ئەندامانی یونامی عێراق بەجێدەهێڵن".

بەڵام ئەو بەرپرسەی نەتەوە یەکگرتوەکان دەڵێت، ئەوە بە مانای کۆتایی هاتنی بونی نەتەوە یەکگرتوەکان لە عێراق نییە، بەو پێیەی لە ڕێگەی دەزگا تایبەتمەندەکانەوە دەمێنێتەوە، ئەوە جگە لە پەیوەندی نێوان عێراق، وەك ئەندامێکی ئەنجومەنی مافی مرۆڤ و نوسینگەی کۆمیسیاری باڵای مافەکانی مرۆڤ، جەختیشی لەوە کردەوە کە قۆناغی داهاتو تیشك دەخاتە سەر کاری تەکنیکی لە بوارەکانی کەشوهەوا، تەندروستی، پەروەردە و تەکنەلۆژیا.

ئەوەشی وت، عێراق پێویستی بە پاڵپشتی نەتەوە یەکگرتوەکان و ڕێکخراوە نێودەوڵەتییەکان هەیە لە کۆمەڵێك بواردا، لەوانەش کەرتی بانکی، عێراق ساڵانێکی زۆرە بەدەست سزاکانەوە دەناڵێنێت، لەنێویاندا سزای تاکلایەنە، پێویستی بە هەماهەنگی نێودەوڵەتی هەیە لەگەڵ ئەمریکا، وڵاتانی ئەنجومەنی هاوکاری کەنداو، تورکیا و یەکێتی ئەوروپا.

بەپێی وتەی محەمەن حەسان، ژمارەی بانکەکان لە عێراق نزیکەی 72 بانکن، لەو ژمارەیەش 38 بانکیان کەوتونەتە ژێر سزاوە، "هیچ وڵاتێك ناتوانێت دەست بە قۆناغێکی ئابوری و گەشەپێدانی بەردەوام بکات بەبێ هەڵگرتنی ئەو سزایانە، سەرەڕای هەندێك نیگەرانی ڕەوا، عێراق ئەمڕۆ خواستێکی

ڕاستەقینەی هەیە بۆ هەڵدانەوەی لاپەڕەکە لەسەر ڕابردو و کردنەوەی بەڕوی کۆمەڵگەی نێودەوڵەتیدا".

لە بارەی سەقامگیری عێراقەوە، محەمەد حەسان ڕونیکردەوە، "سەقامگیری ئەمنی بناغەی هەر پرسێکی گەشەسەندن و گەشەکردنە، ئاماژەی بۆ ئەوەی عێراق ئەمڕۆ گەیشتوەتە ئەم قۆناغە، هەروەها داوای پێداچونەوە بەو ڕێوشوێن و سزایانە دەکات کە پێشتر سنوردارکردنیان سەپاندبو کە کاریگەرییان لەسەر ژیانی ئابوری و جووڵەی عێراقییەکان هەیە، لەوانەش گەشتە ئاسمانی و ڤیزا".

باس لەوەش دەکات کە عێراق شاهیدی گەشەسەندنی گەڕانەوەی نوێنەرایەتییە دیپلۆماسییەکانە، ئاماژەی بە توانای ئابوری و گەشەپێدانی وڵات و سەرچاوە مرۆییەکان کرد، جەختیشی لەوە کردەوە کە "عێراق لە لەواری دوبارە جێگیرکردنەوەی پێگەی ڕاستەقینەی خۆی لە ئاستی ناوچەیی و نێودەوڵەتیدایە".

هەروەها سەبارەت بە مافەکانی ژنان، حەسان دەڵێت، "ژنانی عێراق لە بەهێزترین ژنانی جیهانن، ئەوان لە کاتی شەڕ و گەمارۆکاندا قوربانییەکی زۆریان داوە و هۆکارێکی سەرەکی بون بۆ خۆڕاگری کۆمەڵگای عێراق، هیچ هەڵوێستێکی نەرێنی بەرامبەر بە ژنان لەلایەن سیاسەتمەدارانی عێراقەوە بەدی نەکردوە بە پێچەوانەوە پشتگیرییەکی ڕون بەیان هەیە".